

Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge



Aighneacht
maidir le dréachtú scéime
faoi réir Alt 11
d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003
chuig An Post
Bealtaine 2009

Réamhrá

Is í Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge lár-chomhairle phobal na Gaeilge. Léirítear príomhchuspóir na Comhdhála trína Ráiteas Misin “bá agus tacaíocht don Ghaeilge mar bheotheanga agus cumas inti a neartú agus a bhuanú le go mbeidh sí á húsáid go saoráideach agus go forleathan i ngach gné de shaol mhuintir na hÉireann.”

Bunaithe i 1943, feidhmíonn an Chomhdháil mar scátheagraíocht ar na heagrais dheonacha Gaeilge agus thar ceann phobal na Gaeilge ar mhaithe leis an gcuspóir náisiúnta an Ghaeilge a athbheochan. Tá 24 balleagraíocht sa Chomhdháil ó mhór-réimsí uile na hearnála. Is í feidhm don Chomhdháil na heagraíochtaí Gaeilge agus cairde eile na teanga a chomhdhlúthú d'fhonn comhpháirtíocht thorthúil a chinntiú trí chumarsáid a chothú agus aontú ar phríomh spriocanna oibre na Comhdhála.

Tá spéis ar leith ag balleagraíochtaí na Comhdhála i stádas na Gaeilge agus go háirithe sa chás go bhfuil feidhm á tabhairt don stádas sin i reachtaíocht na tíre. Fáiltíonn Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge roimh an deis seo tuairimí a chur faoi bhur mbráid faoin ndrúcht-scéim atá beartaithe ag **An Post**. Is ag díriú ar phríomh-thosaíochtaí scéime, de réir na dtreoirlínte faoi Alt 12 den Acht Teanga, atá ár mholtaí leagtha amach.

Cé go n-aontaíonn an Chomhdháil leis na treoirlínte a d’eisigh an tAire faoi Alt 12 den Acht, tá tábhacht ar leith ag baint le Alt 18(2) den Acht ina leagtar béim ar “bhearta breise a chur i ngníomh chun stádas teanga oifigiúla a chur chun cinn” laistigh den chomhlacht. Tá sé den riachtanas go bhfeidhmeoidh an comhlacht dá réir ag tógáil san áireamh, ar a laghad, taithí na gComhlachtaí Poiblí eile atá tar éis scéim a chur i gcrích le blianta beaga anuas agus tréithe na scéimeanna agus bearta teanga eile rathúla.

Tá breis eolais faoi obair na Comhdhála le fáil ag www.gaelport.com.

Comhthéacs na Scéime

Príomhsheirbhísí

Tá An Post freagrach as réimse leathan seirbhísí a chur ar fáil don phobal. Is é misean An Post ná *'seirbhísí poist, dáileacháin agus airgeadais den scoth ar chaighdeán domhanda le rochtain phobail áitiúil agus naisc dhomhanda nach féidir a shárú a chur ar fáil.* Cuireann An Post réimse leathan de seirbhísí ar fáil dá gcustaimeirí, lena n-airítear aonáin agus agus gnólachtaí. I measc na seirbhísí sin tá:

- Seirbhísí Postála;
- Íoc billí;
- Margú phostais;
- Ceannach agus athnuann ceadúnas teilifíse;
- Aistriú Airgid.

Tá sé ráite i dTuairiscáil Bliantiúil An Post; *'Oibríonn beagnach 10,000 baill foirne tiomanta agus gairmiúil ar an talamh, gach uile uair den lá, le seirbhís ar ardchaighdeán a chur ar fáil dár gcustaimeirí. Chomh maith leis sin, cuireann níos mó ná 1,200 máistir poist seirbhís éagsúil agus luachmhar thar an gcuantar ar fáil ina gcuid pobal'* agus *'cuireann An Post seirbhís thráthúil agus chuiditheach ar fáil trí chomhoibriú foirne, le freastal ar riachtanais ár gcustaiméirí.'* Meabhraíonn Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge don chomhlacht go bhfuil siad ag freastal ar phobal mór Gaeilge laistigh agus lasmuigh den Ghaeltacht agus ní mór seirbhís trí Ghaeilge a chur ar fáil dóibh atá ar chomhchaighdeán leis an seirbhís Béarla.

Moltar go mbeadh faisnéis le fáil trí Ghaeilge ar an suíomh idirlín agus go mbeadh forbairt leanúnach á dhéanamh ar an suíomh sa chaoi go mbeidh an leagan Gaeilge chomh feiceálach leis an leagan Béarla i gcónaí.

Tá sé tábhachtach go bhfuil seirbhís dhátheangach ar fáil go forleathan sa chomhlacht agus go bhfuil an seirbhís soiléir do na custaiméirí uile. Le go mbeidh éifeacht ag an scéim ní mór go gcuimseodh sí seirbhís den scoth a sholáthar do phobal na Gaeilge bunaithe ar Sheirbhís Ardchaighdeán do Chustaiméirí.

Leagtar síos i gcód iompraíochta An Post go bhfuil dualgas ar bhainisteoirí an chomhlachta gach aon dualgas rialúcháin nó reachtúil atá curtha orthu a chomhlíonadh. Molann Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge go bhforbrófaí scéim teanga faoin Acht Teanga a léiríonn go n-aithníonn an comhlacht a ndualgais agus a ról i leith na Gaeilge, go n-úsáidfí an scéim chun eiteas an chomhlachta i leith na Gaeilge a neartú, agus go ndeimhneodh sí go bhfeidhmeoidh an comhlacht go dílis de réir an Achta agus de réir spioraid an Achta chomh maith.

Aighneacht

Éilíonn an tiomantas do Sheirbhís Chustaiméirí ar Ardchaighdeán mar chuid de Phróiseas Nuachóirithe na Seirbhíse Poiblí tiomantas ar leith ó chomhlachtaí poiblí maidir le feabhas leanúnach a dhéanamh ar chaighdeáin cúram custaiméirí, ar sheirbhísí agus ar chomhchomhairle le custaiméirí chun na críche sin.

Tá sé leagtha síos i gcód iompraíochta do na stiúrthóirí *‘go dtabharfar an bhail chéanna do gach custaiméir agus go spreagfar fostaí an chomhlachta an rud céanna a dhéanamh chomh maith.’* Is í meoin láidir na Comhdhála nach leor do chomhlachtaí poiblí freastal ar riachtanais teanga an pobail amháin. (féach **alt 3 - Tairiscint ghníomhach agus cothú éilimh** thíos). Ní mór do gach comhlacht poiblí éileamh ar sheirbhísí a chothú agus an phobal urlabhra a spreagadh.

Ar an mbonn sin, mar thúsphointe do Scéim An Post, tá gá anois le próiseas chomhchomhairle leathnaithe a chuimsíonn suirbhéanna chustaiméirí, grúpaí fócais rialta, i measc rudaí eile, chun tuiscint a fháil ar mhianta an pobail agus chun freastal a dhéanamh dá réir. Tá Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge sásta aon chabhair a thabhairt don chomhlacht chun an próiseas sin a chur i gcrích.

Moltaí

1. An Staid Reatha

Moltar go ndéanfaí cur síos cuimsitheach faoin gceannteidil *Achoimre ar Sheirbhísí agus Ghníomhaíochtaí na hEagraíochta* ar:

- na seirbhísí atá ar fáil cheana féin i nGaeilge,
- na seirbhísí nach bhfuil ar fáil ach i mBéarla,
- mar a chuirfear leis na seirbhísí céim ar chéim de réir na Scéime.

Moltar cur síos a dhéanamh ar custaiméirí, ar seirbhísí agus ar gníomhachtaí ar nós mar atá leagtha amach faoin *Acht um Shaoráil Faisnéise, 1997 & 2003*

2. Cumas Dátheangaigh

Is é bunspríoc don scéim ná cumas dhátheangaigh a fheabhsú sa chomhlacht ar mhaithe le seirbhísí feabhsaithe a chur ar fáil don phobal. Ní mór na nithe seo a leanas a chur san áireamh agus cumas dátheangaigh sa chomhlacht á chur chun cinn:

- Ba chóir meon dearfach ón mbarr anuas a bheith ag an gcomhlacht i leith an dátheangachais.
- Bá chóir stádas chothroim a thabhairt don Ghaeilge agus don Bhéarla i ngach gné d’obair An Post.
- Ní mór a chinntiú go mbeidh sé mar aidhm ag an gcomhlacht an Ghaeilge a chothú go himheánach i measc na foirne agus go seachtrach trí fhreastal ar riachtanais na gcustaiméirí.
- Go gcaithfí go comhionann leis an nGaeilge agus leis an mBéarla agus nach mbeidh saoránach ar bith faoi mhíbhuntáiste mar gheall ar an teanga a roghnódh sé nó sí.

Moltar go ndéanfaí taighde ar na hábhair seo a leanas mar thúsphointe ar fhorbairt riaracháin dátheangaigh sa chomhlacht agus mar bhunús d’fhorbairt ar chlár oiliúna sa Ghaeilge agus sa bhFeasacht Teanga d’fhostaithe an chomhlachta:

- Líon na gcainteoirí dátheangacha;
- Líon na gcainteoirí dátheangach le cumas scríbhneoireachta dhátheangach;
- Líon na bhfostaithe le líofacht sa Ghaeilge;
- Líon na bhfostaithe le Gaeilge labhartha líofa ach gan ardchaighdeán scríofa a bheith acu;
- Líon na bhfoghlaimeoirí a bhfuil Gaeilge labhartha líofa ar a gcumas acu;

- Líon na bhfoghlaimeoirí a bhfuil Gaeilge labhartha agus scríofa ar a gcumas acu;
- Líon na bhfoghlaimeoirí nach bhfuil de mhisneach acu seirbhís a sholáthar trí Ghaeilge faoi láthair;
- Líon na bhfostaithe gan Ghaeilge.

Is cuid lárnach de ghnó na Rannóige Acmhainní Daonna agus Aonad Oiliúna sa chomhlacht an taighde inmheánach seo a chur i gcrích. Tá sé tábhachtach don chomhlacht inniúlacht teanga reatha na bhfostaithe a mheas le go mbeifear in ann plean dátheangach fadtéarmach a leagadh amach dá réir mar chuid de Straitéis Chumarsáide an chomhlachta. Ní mór an nasc idir cumas dátheangach na foirne agus feabhas i meoin agus i gcaighdeán na seirbhísí atáthar ag soláthar trí Ghaeilge a léiriú chomh maith.

3. Tairiscint ghníomhach agus cothú éilimh

De réir Alt 27 den Chúnta Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla,

'In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities exist, persons belonging to such minorities shall not be denied the right, in community with the other members of their group, to enjoy their own culture, to profess and practice their own religion, or to use their own language.'

(<http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/0/fb7fb12c2fb8bb21c12563ed004df111?Opendocument>)

Tugtar feidhm don sliocht thuas i gcomhthéacs na scéime trí saor-rogha teanga a chur ar fáil don phobal agus iad ag plé leis An Post. Tá sé tábhachtach, ar an mbonn sin, go dtógfaidh An Post na nithe seo a leanas san áireamh ina scéim:

- (i) Ní leor d'eagraíochtaí Stáit freastal ar an éileamh ar sheirbhísí trí Ghaeilge. Tá dualgas ar an Stáit éileamh ar sheirbhísí trí Ghaeilge a chothú i gcónaí. Moltar leasú ar Chairt do Chustaiméirí an chomhlachta faoin gceannteidil *An Ghaeilge* dá réir.

- (ii) Tá sé den riachtanas go mbeadh a fhios ag an bpobal go bhfuil seirbhísí i nGaeilge á dtairiscint ag an gcomhlacht, go bhfuil na seirbhísí sin ríofa amach go soiléir agus go bhfuil fíor fháilte roimh an bpobal na seirbhísí sin a úsáid.
- (iii) Ní mór a chinntiú go ndeimhníonn gach fianaise fhisiciúil san eagraíocht, sna hoifigí phoiblí ach go háirithe, gurb ionad oibre dátheangach atá ann. Cuireann sé seo go mór le híomhá dearfach Ghaeilge an chomhlachta.
- (iv) Sa chaoi seo tugtar tairiscint dearfach go bhfuil mar aidhm leis an gcustaiméir a chur ar a s(h)uaimhneas agus seirbhísí i nGaeilge á lorg.

Molann an Chomhdháil líonra de ghaeilgeoirí an chomhlachta a chruthú chun meabhraíocht na Gaeilge a neartú sa chomhlacht agus chun go mbeidh aithne ag lucht labhartha na Gaeilge sa chomhlacht ar a chéile.

4. Imfhálú ar phoist – Polasaí Socrúcháin agus Polasaí Earcaíochta

- (i) Iarrtar go mbeidh feidhmeannach/oifigeach amháin ar a laghad ainmnithe agus dualgas air/uirthi seirbhísí trí Ghaeilge a chur ar fáil ó **gach rannóg** de chuid an chomhlachta a bhíonn ag plé leis an bpobal, agus go bhfoilseofaí ainmneacha agus sonraí teagmhála (uimhir gutháin, seoladh r-phoist, srl.) na bhfostaithe sin.
- (ii) Ní mór a chinntiú go bhfuil an fáilteoir / oibrí malartáin inniúil sa Ghaeilge le gur féidir leis/léi déileáil le glaonna trí Ghaeilge go héifeachtach.
- (iii) Ba cheart go mbeadh an Ghaeilge aitheanta mar riachtanas do na poist thuasluaite agus foireann á earcú. Ní mór an riachtanais sin a lua i ngach fógra poist lena mbaineann.
- (iv) Ba cheart go mbeadh iarrthóirí in ann cur isteach ar phost trí Ghaeilge nó trí Bhéarla agus beidh siad in ann agallamh a dhéanamh trí Ghaeilge más mian leo.

- (v) Ba cheart go mbeadh An Post sásta córas oiliúna a chur ar fáil go himmheánach nó go seachtrach dá bhfostaithe chun freastal ar an iarratas thuas.
- (vi) De réir mar a chuirtear scéim An Post i bhfeidhm cuirfear leis na seirbhísí atá á sholáthar trí Ghaeilge ar bhonn céimiúil. Ní mór a chinntiú go mbíonn deiseanna ardaithe céime ar fáil do na daoine atá i mbun seirbhísí a sholáthar trí Ghaeilge, mar aitheantas don tseirbhís atá á chur ar fáil acu agus lena saineolas a chinntiú don eagraíocht sa réimse chéanna amach anseo.
- (vii) Tá den riachtanas go gcuirtear córais mhonatóireachta agus athbhreithnithe chuí i bhfeidhm sa chomhlacht lena chinntiú go bhfuil an soláthar seirbhíse ar chomhchaighdeán i nGaeilge agus i mBéarla.
- (viii) Moltar ról na nOifigigh Cúram Custaiméire a fhorbairt le go mbeidh siad freagrach as córas monatóireachta cuí a fheidhmiú, a chuimsíonn corrshceicéil rialta ar sholáthar seirbhísí ag na hionaid poiblí uile.
- (ix) Ní mór don chomhlacht deimhniú a thabhairt ar ról na bhfostaithe, iad siúd atá ag plé leis an bpobal maraon leo siúd nach mbíonn ag plé go díreach leis an bpobal, i gcur chun cinn na Scéime / Gaeilge sa chomhlacht.
- (x) Iarrtar go mbeidh Cairt eagraíochtúil ann a léiríonn cé hiad na fostaithe atá toilteanach agus oilte le seirbhís a sholáthar trí Ghaeilge.
- (xi) Spreagfaidh An Post na fostaithe atá líofa i nGaeilge agus na fostaí atá ag foghlaim Gaeilge suaitheantais a chaitheamh a chuireann in iúil don phobal gur féidir leo a ngnó a dhéanamh trí Ghaeilge leo.
- (xii) Ní mór a chinntiú go mbíonn gach oifig de chuid an chomhlachta, atá lonnaithe i gceantar Gaeltachta ag feidhmiú de réir Alt 13(2)(d & e).

5. Rochtain ar cháipéisíocht

Is gá go mbeadh gach foirm atá le húsáid ag an bpobal ar fáil gan dua go dátheangach i nGaeilge agus i mBéarla. Moltar go bhfoilseofar foirmeacha iarratais, bróisiúir eolais, agus cáipéisíocht uile an chomhlachta go dátheangach taobh istigh

den chlúdach céanna de réir an dea-chleachtais. Sa chás nach féidir é seo a dhéanamh is gá próiseas a bheith ann lena chinntiú go bhfuil rochtain comhchosúil ar an dá leagan den cháipéis chéanna.

6. Freagracht Corparáideach

‘Tá de cháil orainn i measc na ngeallsealbhoirí ar fad gur saoránach corparáide sinn a bhfuil meas orainn agus muid páirteach sa phobal agus cúramach maidir leis an gcomhshaol.’

(Tuarascáil Bliatiúil An Post)

Léirítear saoránacht chorparáideach gníomhach trí bhearta a fhorbairt agus a chur i gcrích sa chomhlacht ar mhaithe le cur chun cinn na Gaeilge i measc an phobail. Ní mór don chomhlacht na bearta sin a áireamh sa scéim teanga.

7. Seoltaí & Postmharcanna i nGaeilge

‘Gach maidin déantar thar 3.5 milliún litir, beartán agus pácaiste a shórtáil agus a dháileadh go 583 oifig seachadta ar fud na hÉireann le go rachaidh siad ar aghaidh go líonta tí agus gnónna. Feidhmíonn An Post seirbhís ar ardchaighdeán, a thugann luach ar airgead, 24 uair sa lá, gach lá den tseachtain.’

(Tuarascáil Bliantiúil An Phoist)

Ní call a rá go bhfuil geallsealbhoirí tábhachtacha ag An Post a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge, muintir na Gaeltachta, pobal na Gaeilge agus eagraíochtaí Ghaeilge ina measc. Éilítear go seachadaítear gach litir nó beart le seoladh trí Ghaeilge ar an gcaighdeán céanna is a seachadaítear na litreacha agus bearta le seoltaí i mBéarla.

Moltar go mbeidh seirbhís ann a thugann cabhair do chustaiméirí seoltaí oifigiúla cruinn trí Ghaeilge a aimsiú ionas go mbeidh an pobal ábalta seoltaí Gaeilge a úsáid.

Iarann an Chomhdháil go gcuirfí stop leis an drochnós seoltaí atá scríofa i nGaeilge a scriosadh amach agus an leagan Béarla den seoladh céanna a scríobh isteach ina áit.

8. Stáiseanóireacht

Ní mór don chomhlacht cloí leis na rialacháin faoi Alt 9 (1) agus a dheimhniú gurbh é polasaí an chomhlachta go mbeidh an ceannteidil stáiseanóireachta i nGaeilge nó go dátheangach. Ní mór a chinntiú i gcónaí gurbh í an leagan cruinn Gaeilge de na logainmneacha áitiúla atá in úsáid in aon seoladh atá luaite sa cheannteidil stáiseanóireachta chomh maith.

Ba cheart go mbeadh, mar chuid den pholasaí, go mbeidh an téacs i nGaeilge agus i mBéarla ar chomhfhéid, leis an téacs i nGaeilge in uachtar, nó sa chás go mbíonn an dá théacs le chéile beidh an leagan Gaeilge ar taobh na láimhe clé. Sa chás go bhfuil gá aon idirdhealú a dhéanamh ba chóir forlámhas a bheith ag an leagan Ghaeilge.

9. Comharthaí

Ní mór don chomhlacht cloí leis na rialacháin faoi Alt 9 (1) agus a dheimhniú gurbh í an leagan cruinn Gaeilge de na logainmneacha áitiúla atá in úsáid i gcónaí.

Ní mór don chomhlacht a bheith ar an airdeall faoi na freagrachtaí reachtúla eile maidir le feidhmiú an Achta Teanga chomh maith.

10. Cruinnithe Poiblí

Moltar go mbeadh oifigigh an chomhlachta ar an airdeall faoi shainriachtanais lucht labhartha na Gaeilge agus muintir na Gaeltachta araon ach go háirithe sa chás go mbíonn cruinniú poiblí le heagrú. Ba chóir go mbeadh córas ann lena dheimhniú go n-eisítear na fógraí agus aon phoiblíocht eile faoi na cruinnithe poiblí go dátheangach. Ní mór a dheimhniú go gcuirtear fáilte roimh rannpháirtíocht i nGaeilge agus i mBéarla ag na cruinnithe poiblí a eagraíonn An Post. [Féach **12** thíos.]

11. Aonad na Gaeilge

Moltar Aonad na Gaeilge a chruthú sa chomhlacht le bheith freagrach as na réimsí seo leanas:

- Polasaithe Ghaeilge An Post a cheapadh,
- Promhadh ó thaobh na teanga de ar pholasaithe eile An Post agus ar ghníomhaíochtaí uile An Post, agus
- Cabhrú le monatóireacht ar chomhlíonadh na ngealltanais sa Scéim agus ar fhorálacha eile an Achta Teanga.

Chuige sin, ní mór go mbeadh ionadaí ó Aonad na Gaeilge i láthair ag cruinnithe bainistíochta leis an ról molta thuas a chomhlíonadh.

12. An Ghaeltacht

Tá craobhacha d'Oifig an Phoist lonnaithe i gceantracha Gaeltachta áit a bhfuil sainriachtanais teanga ag an bpobal. Ní mór don chomhlacht a chinntiú go mbeidh gach seirbhís a bhaineann leis an nGaeltacht á sholáthar sa ghnáth-chúrsa trí mheán na Gaeilge. Is é sin le rá gur chóir don chomhlacht an Ghaeilge a úsáid mar ghnás iompar teanga leis an bpobal sa Ghaeltacht agus san áit ina bhfuil sí ag plé cúrsaí Gaeilge a bhfuil An Post sainfhreagrach as.

13. Triú Páirtithe

Beidh téarmaí na Scéime seo mar choinníoll dóibh siúd atá ag obair thar ceann an chomhlachta faoi Chonradh nó mar fho-chuideachta.

Comhlíonfaidh aon chomhaontú nó socrú idir An Post agus triú páirtí téarmaí na Scéime seo – aon seirbhís a dháiltear amach ar chonradh san áireamh. Beidh ar chonraitheoir monatóireacht a dhéanamh ar aon soláthar seirbhíse agus tuairisciú don

chomhlacht dá réir. Ní mór a dheimhniú go bhfuil an coinníoll riachtanach seo leagtha amach go soiléir i gcáipéisí dlíthairiscinte.

14. Láithreán Gréasáin

Is minic a úsáidtear suíomh gréasáin mar phríomhphointe teagmhála leis an gcomhlacht agus tá éileamh méadaitheach ar sheirbhís ar-líne ón gcomhlacht i gcónaí. Is gá go mbeadh leagan Gaeilge den suíomh gréasáin ar fáil a chuireann eolas ar fáil don phobal go hiomlán dátheangach scáthach agus go mbeidh malartú teanga soiléir ar na leathanaigh.

Mar sin is den riachtanas, go ndéanfaí an suíomh a fhorbairt go leanúnach go dtí go mbeidh leagan Gaeilge ar chomhchaighdeán leis an leagan Béarla ar fáil don phobal. Ba chóir go mbeidh na seirbhísí chéanna ar fáil sa leagan Gaeilge agus atá i mBéarla, lena n-airítear ábhar seasta ar nós tuarascálacha agus foilseacháin eile, polasaithe, fo-dhlithe agus foirmeacha iarratais, agus seirbhísí ar-líne.

15. Córas Measúnaithe

Moltar go:

- (i) mbunófaí creat cuntasachta do chur i bhfeidhm na scéime, agus go leagfaí síos plean(anna) gníomhaíochta dá réir.
- (ii) ndéanfaí measúnacht tionchair chomhionannais maidir le cur chun cinn na Gaeilge faoin scéim lena chinntiú go mbeidh tairbhe ag baint le gach gealltanas faoin scéim do gheallsealbhóirí uile an chomhlachta.
- (iii) leagfaidh An Post spriocanna cinnte síos, amscála len iad a bhaint amach, agus go n-ainmneofar rannóg a bheidh freagrach as faireacháin a dhéanamh ar fheidhmiú na Scéime agus a dhéanfaidh tuairisciú ar dhul chun cinn faoin Scéim don mbainistíocht shinsearach.

- (iv) léireoidh An Post córas measúnaithe a dhéanfaidh seachadadh na seirbhísí a mheas agus a chinnteoidh go n-aithneofar céimeanna feabhais.
- (v) lorgóidh An Post aischothú leanúnach ón bpobal ar fheidhmiú na Scéime agus beidh cur síos ar an gcóras sin ríofa sa scéim.
- (vi) mbeidh córas gearáin soiléir leagtha amach ag an gcomhlacht chun deighleáil le gearáin ón bpobal i gcás aon easnamh sna seirbhísí atá ar fáil trí Ghaeilge.
- (vii) Nuair nach bhfuil an tseirbhís dhátheangach ar chaighdeán sásúil, beidh sé tábhachtach go leagfaidh an comhlacht amach na céimeanna atá siad le glacadh chun réiteach a fháil ar an bhfadhb.

Ní mór a thógail san áireamh nach ionainn easpa gearáin agus deimhniú ar chaighdeán na seirbhísí atáthar á sholáthar. Moltar nach leagfaí líon na ngearáin síos mar tháscaire feidhmíochta don Scéim. Tá gá le aischothú a bhailiú go gníomhach ó chustaiméirí le caighdeán seirbhísí faoin Scéim a dheimhniú.

16. Poiblíocht ar an Scéim Comhaontaithe

Moltar go mbeidh an pobal curtha ar an eolas faoin Scéim Teanga atá ag an gcomhlacht agus na haidhmeanna lena mbaineann trí:

- Preasráiteas;
- Seoladh oifigiúil na Scéime;
- Fógraíocht;
- Scaipeadh ar ghníomhaireachtaí cuí;
- Láithreán Gréasáin

Tá sé den riachtanas go mbeidh cóip den Scéim Teanga curtha ar fáil do gach fostaí sa chomhlacht. Moltar nóta ó phríomhfheidhmeannach an chomhlachta a scaipeadh chomh maith ag cur in iúl go bhfuil sé mar dhualgas ar gach fostaí an Scéim a chur i bhfeidhm. Ní mór seisiúin eolais inmheánacha, d'fhoireann An Post, a eagrú le go

mbeidh gach fostaí ar an eolas faoi phríomhbheartais na Scéime. Tá Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge sásta aon chabhair a thabhairt chun Scéim Teanga An Post a phoibliú don phobal i gcoitinne.

17. Monatóireacht agus Tuairisciú ar dhun chun cinn

- (i) Ba cheart go bhfoilseofaí aon tuairiscí ar dhul chun cinn a chuirtear faoi bhráid Choiste Comhairleach Bainistíochta an chomhlachta laistigh den chomhlacht go tráthúil.
- (ii) Ba cheart go gcuirfí tuairisc bhliantúil ar fáil don phobal maidir le dul chun cinn ar fheidhmiú na Scéime agus go bpoibleofaí an tuairisc sin go forleathan.
- (iii) Ní mór poibliú forleathan a dhéanamh ar sheirbhísí nua atáthar ag soláthar trí Ghaeilge a luaithe agus atá ar chumas as na Ranná ar leith atá ainmhnithe sa Scéim na seirbhísí fheabhsaithe trí Ghaeilge geallta faoin Scéim a sheachadadh don phobal.

Ní mór an méid atá sna Treoirínte faoi Alt 12 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 – *'D'fheadfadh sé gur beag éileamh a léireofaí ar dtús go dtí go mbeidh a fhios ag an bpobal go bhfuil an tseirbhís ar fáil i nGaeilge agus go mbeidh muinín acu gur féidir teacht ar an tseirbhís go héasca agus go mbaineann caighdeán maith Gaeilge leis an tseirbhís agus ba chóir do áiseanna faireacháin/athbhreithnithe aird a thabhairt air sin'* - a thógáil san áireamh.

18. Forálacha an Achta Teanga

Tá beartas eile i bhfeidhm sa chomhlacht lena chinntiú go gcomhlíontar fhorálacha uile an Achta Teanga, lena n-áirítear cáipéisí áirithe a fhoilsiú go dátheangach de réir Alt 10 den Acht. Cé nach bhfuil aon riachtanas ann go ndéantar tuairisciú ar chomhlíonadh fhorálacha an Achta sa scéim, moltar don chomhlacht léiriú ar bhonn dearfach go bhfuil sí ar an airdeall faoi na freagrachtaí reachtúla eile maidir le

feidhmiú an Achta trí thuairisciú ar na bearta atá curtha i gcrích leis na freagrachtaí sin a chomhlíonadh.

Focal Scoir

Is mian le Comhdháil Náisiúnta na Gaeilge béim ar leith a chur ar an riachtanas go gcuirfear seirbhísí trí Ghaeilge ar fáil don phobal le dea-thoil. Tá sé fíorthábhachtach go gcuirfí an fhoireann agus an pobal ar an eolas go rialta faoi na seirbhísí céanna mar léiriú ar thiomantas an chomhlachta ní amháin freastal ar riachtanais an phobail, ach éileamh a chothú do sheirbhísí an chomhlachta agus an pobal urlabhra a spreagadh chun leas níos mó a bhaint as na seirbhísí sin.